

Vergelijking nieuwe gedragscode met voorgangers

Oude gedragscode voor raadsleden	Oude gedragscode voor collegeleden	Voorgestelde gedragscode politiek ambtsdragers	Toelichting griffie
Algemene bepalingen	Algemene bepalingen	Preambule	
Deze gedragscode geldt voor raadsleden.	In deze gedragscode wordt verstaan onder collegeleden: leden van het college van burgemeester en wethouders	De gedragscode is bedoeld voor alle politiek ambtsdragers (raadsleden, burgemeester en wethouders) van de gemeente Groningen,	Een gedragscode is geen wetstekst. Het mag duidelijk zijn dat met de verderop genoemde 'collegeleden' de hier genoemde 'burgemeester en wethouders' bedoeld worden. Een apart artikel ter explicitering lijkt overbodig.
		en beoogt om door middel van aanvullende afspraken bij de wettelijke voorschriften zowel intern als extern handen en voeten te geven aan de wens om als integere politiek ambtsdragers te boek te staan.	Het leek ons goed om in de preambule in te gaan op doel en status van de gedragscode, alsmede de verhouding tot de wettelijke bepalingen.
		De meest relevante 'wettelijke bepalingen' zijn opgenomen (vermeld in de hoofdtekst, uitgeschreven in de bijlage) om deze onder de aandacht van de politiek ambtsdragers te brengen en in één document een min of meer complete set gedragsregels aan te bieden. Daarbij zij de suggestie van uitputtendheid nadrukkelijk weersproken.	Zie boven

		De ‘aanvullende afspraken’ zijn – anders dan de wettelijke bepalingen – niet juridisch bindend, maar hebben de status van ‘gentlemen’s agreement’. Betrokkenen worden geacht deze bij hun aantreden voor hun rekening genomen te hebben en zich gedurende hun ambtsperiode hieraan te houden. Zij zijn hier te allen tijde op aanspreekbaar en beseffen dat bij schending ervan het in hen gestelde vertrouwen (binnen dan wel buiten de politieke arena) ter discussie kan worden gesteld.	Zie boven
Zij ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code en verklaren door middel van een handtekening kennis te hebben genomen van de inhoud.	Collegeleden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code. Zij verklaren door middel van een handtekening kennis te hebben genomen van de inhoud van de code en zich hiernaar te gedragen.	De griffier draagt er zorg voor dat deze gedragscode bij hun aantreden ter hand wordt gesteld van raadsleden en de burgemeester. De gemeentesecretaris draagt er zorg voor dat deze gedragscode bij hun aantreden ter hand wordt gesteld van collegeleden.	Wij hebben de handtekening weggelaten omdat die geen toegevoegde waarde heeft. Bovendien is niet duidelijk wat er gebeurt als iemand niet wil tekenen.
		Tevens zal deze gedragscode geplaatst worden op de website van de gemeente Groningen.	Dit leek ons een nuttige toevoeging, omdat integriteit geen interne kwestie is maar de verhouding met de samenleving raakt.

		<p>Met het vaststellen van een gedragscode is integriteit nog niet 'geregeld'. De gedragscode zal daarom op initiatief van griffier, gemeentesecretaris en burgemeester jaarlijks worden gebruikt als handvat voor een informeel gesprek van raads- en collegeleden over integriteit in de dagelijkse politieke praktijk. Dit gesprek kan er te allen tijde aanleiding toe geven de gedragscode aan te scherpen of aan te passen.</p>	<p>Het leek ons goed om deze reeds eerder gemaakte afspraak in de preambule op te nemen, om te laten zien dat de gedragscode geen dood document mag worden.</p>
<p>In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het fractievoorzitter-overleg</p>	<p>In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het college</p>		<p>Dit lijkt ons te vanzelfsprekend om in een algemeen artikel te bepalen. Het vloeit voort uit het hierboven genoemde jaarlijkse gesprek over integriteit. Wij hebben deze bepaling wel verwerkt in enkele specifieke artikelen in de gedragscode (art. 4 en 18). In het hoofdstuk over houding en gedrag algemeen (art. 22-24) komen we terug op de omgang met twijfel over eigen gedrag of dat van anderen, en kiezen dan niet voor overleg in presidium of college (al wordt dat niet uitgesloten), maar – met name vanwege de gevoeligheid – voor het vragen van advies aan griffier, secretaris of burgemeester.</p>

Belangenverstremgeling en aanbesteding	Belangenverstremgeling	Opvallend dat code voor raadsleden tot op heden niet sprak over belangenverstremgeling, terwijl dat ook voor hen reëel risico is.
	Indien een raads- of collegelid van mening is dat hij gelet op de wet niet kan deelnemen aan een stemming, meldt hij dit met opgaaf van redenen direct voorafgaand aan deze stemming, met het verzoek om aantekening in de notulen	Art. 28 GW bepaalt wanneer niet aan stemming mag worden deelgenomen. Het is echter goed om een nadere afspraak te maken over hoe dan te handelen. De modelcodes doen dat ook.
	Indien een raads- of collegelid een persoonlijk belang heeft bij een besluit, meldt hij dit voorafgaande aan de beraadslagingen hierover in de eigen fractie resp. in het college; hij onthoudt zich vervolgens van woordvoering over het desbetreffende onderwerp	Dit is een uitwerking van art. 2:4 AWB. Eveneens in navolging van modelcodes
	Raads- en collegeleden doen opgave van substantiële financiële belangen – waaronder aandelen, opties en derivaten – in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt, alsmede van actueel grondbezit en voorgenomen vastgoedtransacties	Ook deze afspraak wordt (terecht) voorgereden door de modelcodes.
Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt het collegelid (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen	Raads- en collegeleden doen opgave van persoonlijke betrekkingen met private partijen waarmee privaat-publieke samenwerkingsrelaties bestaan of worden voorgenomen	De oude bepaling is o.i. te weinig concreet.

	<p>Een oud-collegelid is gedurende twee jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente</p>	<p>Raads- en collegeleden verplichten zich om niet binnen een jaar na beëindiging van hun ambtstermijn tegen beloning werkzaamheden ten behoeve van de gemeente uit te voeren</p>	<p>De oude bepaling kiest voor twee jaar, wij denken (in navolging van de modelcodes) dat één jaar voldoende is.</p>
	<p>Een collegelid neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden</p>		<p>Deze oude bepaling is overbodig, gezien wat in het algemeen afgesproken wordt over geschenken en diensten, zie verderop.</p>
	<p>Nevenfuncties</p>		
		<p>Ten behoeve van de vereiste openbaarmaking van andere functies naast hun politieke functie geven raads- en collegeleden tevens aan voor welke organisatie de functies worden verricht en of de functies bezoldigd zijn</p>	<p>Deze bepaling is toegevoegd in navolging van het VNG-model.</p>
	<p>Een collegelid dat een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, bespreekt dit voornemen in het college. Daarbij komt tevens aan de orde hoe wordt gehandeld met betrekking tot eventuele vergoedingen en de te maken kosten</p>	<p>Raads- en collegeleden aanvaarden geen andere functies naast hun politieke functie als deze een structureel risico vormen voor een onafhankelijke invulling van de politieke functie. Bij twijfel leggen zij de kwestie voor aan presidium resp. college</p>	<p>Het is wellicht wat 'overdone' om alle nevenfuncties te bespreken in presidium resp. college. De nieuwe bepaling legt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij het raads- en collegelid zelf. Een evt. bepaling m.b.t. verrekening van vergoedingen kan beter in een reglement o.i.d. worden opgenomen.</p>

Informatie	Informatie	
	Raads- en collegeleden betrachten maximale openheid als het gaat om beleid en beslissingen en om de beweegredenen daarvoor	Deze afspraak is een belangrijk signaal naar buiten, in het kader van de openbaarheid van bestuur. Aansluiting is gezocht bij het model-Amsterdam.
	Raads- en collegeleden gaan zorgvuldig om met geheime of niet-openbare gegevens die hen ter beschikking staan; zij zorgen ervoor dat (fysieke dan wel digitale) documenten met dergelijke gegevens beveiligd zijn tegen raadpleging door derden	Bepaling in aansluiting bij VNG-model.
Een collegelid maakt niet ten eigene of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie	Raads- en collegeleden maken niet te eigene bate of ten bate van persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van hun ambt verkregen informatie	

Aannemen van geschenken	Aannemen van geschenken en reises	Geschenken, diensten en uitnodigingen	
Geschenken die een raadslid uit hoofde van zijn functie ontvangt worden gemeld in het fractievoorzittersoverleg wanneer het vermoeden van de opzet van beïnvloeding bestaat.	Geschenken die een collegelid uit hoofde van zijn functie als bestuurder ontvangt en waarvan de waarde boven de 50 euro ligt, worden gemeld in het college. Deze geschenken worden geregistreerd en ter beschikking aan de gemeente gesteld.	Raads- en collegeleden accepteren geen geschenken, faciliteiten of diensten (dan wel kortingen daarop) die hen uit hoofde van of vanwege hun functie worden aangeboden indien deze een geschatte waarde van meer dan 50 euro vertegenwoordigen; indien het weigeren of terugsturen van geschenken om welke reden dan ook onwenselijk of onmogelijk is, worden deze overgedragen aan de gemeente	Gekozen voor actieve formulering, omdat het in deze code gaat om houding en gedrag van raads- en collegeleden. Daarnaast is het goed om (grote) geschenken in eerste instantie te weigeren of terug te sturen (duidelijk signaal), en alleen als dat onmogelijk of niet kies is ze over te dragen aan de gemeente.
Raadsleden bevorderen dat geschenken niet op het huisadres worden ontvangen. Indien toch een geschenk op het huisadres is ontvangen, wordt dit gemeld in het fractievoorzittersoverleg.	Geschenken als bedoeld in 5.1 worden in beginsel niet op het huisadres van het collegelid aanvaard. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld in het college. Voor het overige geldt de procedure van 5.1		Deze 'huisadres- bepalingen' komen in de modellen niet terug. Ze zijn ook lastig uitvoerbaar.
Geschenken die een raadslid uit hoofde van zijn functie ontvangt en waarvan de waarde boven de 50 euro ligt, worden teruggestuurd.			

		<p>Raads- en collegeleden accepteren uitnodigingen voor etentjes, excursies en evenementen op kosten van derden die hen uit hoofde van of vanwege hun functie worden aangeboden alleen bij hoge uitzondering en alleen als deze voor het raads- of collegewerk van belang zijn en de schijn van onzuivere beïnvloeding minimaal is</p>	<p>Dit onderwerp voegen wij toe in navolging van de modellen.</p>
Gebruik van gemeentelijke voorzieningen	Gebruik van gemeentelijke voorzieningen	Gemeentelijke voorzieningen en bestuurlijke uitgaven	
<p>Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privé-doeleinden is in beginsel niet toegestaan</p>	<p>Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privé-doeleinden is in beginsel niet toegestaan.</p>	<p>Raads- en collegeleden maken geen gebruik van gemeentelijke eigendommen en voorzieningen voor privé- of partijdoeleinden.</p>	<p>Ook hier weer gekozen voor de actieve formulering.</p>
	<p>Collegeleden kunnen op basis van een overeenkomst ter zake voor zakelijk gebruik een fax, mobiele telefoon en computer in bruikleen ter beschikking krijgen.</p>		<p>Deze oude bepaling heeft niets te maken met houding en gedrag.</p>

	<p>Als het belang van de gemeente daarmee is gediend kan het college besluiten dat wethouders en de burgemeester voor hun dienstreizen gebruik maken van een dienstauto met chauffeur. Het gebruik van deze voorziening wordt centraal geregistreerd. Het college kan bepalen dat in bijzondere gevallen van de dienstauto gebruik kan worden gemaakt voor woon-werkverkeer of voor de uitoefening van q.q.-nevenfuncties</p>		<p>Gebruik dienstauto kan beter in apart reglement o.i.d. worden geregeld.</p>
	<p>Bestuurlijke uitgaven</p>		
	<p>Uitgaven gemaakt ten laste van de gemeente worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan aannemelijk kunnen worden gemaakt.</p>	<p>Raads- en collegeleden declareren alleen uitgaven als de hoogte en functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond</p>	
	<p>Declaraties</p>		
	<p>Het collegelid declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.</p>	<p>Raads- en collegeleden declareren geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed</p>	
	<p>Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure.</p>		<p>Vastgestelde administratieve procedure volstaat, hoeft in gedragscode niet naar verwezen te worden.</p>

	<p>Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld</p>	<p>Te detaillistisch voor gedragscode</p>
	<p>Gemaakte kosten worden in beginsel binnen een maand gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden voorzover mogelijk binnen een maand afgerekend</p>	<p>Idem</p>
	<p>De gemeentesecretaris is ambtelijk verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties. Declaraties van collegeleden worden administratief afgehandeld door een daartoe aangewezen ambtenaar</p>	<p>Idem</p>
		<p>Raads- en collegeleden zijn terughoudend bij het declareren van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden</p>
	<p>Bij twijfel omtrent een declaratie wordt deze voorgelegd aan de burgemeester. Zonodig wordt de declaratie aan het college voorgelegd</p>	<p>Overleg lijkt beter dan opschaling.</p>

Creditcards	
De gemeentesecretaris draagt zorg voor aanvragen, verstrekken en intrekken van creditcards. Er wordt vastgelegd voor welk soort kosten de creditcard kan worden gebruikt	De oude code gaat te gedetailleerd in op de procedure t.a.v. het gebruik van creditcards. Dit is meer iets voor een apart reglement o.i.d.
Bij de afhandeling van betalingen verricht met een creditcard wordt een daartoe vastgesteld formulier ingediend. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld	
Het gebruik van de creditcard kan uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die volgens geldende regelingen voor vergoeding in aanmerking komen	Raads- en collegeleden gebruiken een evt. creditcard van de gemeente alleen voor uitgaven die volgens de geldende regelingen voor vergoeding in aanmerking komen; zijn er toch uitgaven mee gedaan die hier niet onder vallen, dan betalen zij die uit eigener beweging terug aan de gemeente
Ingeval van twijfel over een correct gebruik van de creditcard wordt dit door de gemeentesecretaris aan de burgemeester gemeld en zo nodig wordt dit aan het college voorgelegd	

	Indien met de creditcard kosten zijn gemaakt die na controle blijken voor rekening van het collegelid te moeten komen, wordt aan het collegelid een factuur gezonden ter hoogte van het bedrag dat voor zijn rekening dient te blijven	
Reizen	Reizen buitenland	
	Een collegelid die het voornemen heeft in het kader van zijn functie een buitenlandse reis te maken, heeft toestemming nodig van het college	Raads- en collegeleden die het voornemen hebben uit hoofde van hun functie een reis buiten Nederland te maken (al dan niet op uitnodiging of kosten van derden) vragen vooraf toestemming aan presidium resp. college; ...
	Een collegelid die het voornemen van een reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten.	...zij verschaffen daarbij – mede ten behoeve van openbare publicatie – informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten ...
	Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden altijd besproken in het college en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling	Overbodige bepaling, als al eerder is bepaald dat toestemming nodig is.
	Van een reis wordt verslag gedaan. Buitenlandse reizen worden vermeld in de jaarrekening	...en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan

<p>Het ten laste van de gemeente meereizen van derden is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan, mits dit is gemeld in het fractievoorzittersoverleg</p>	<p>Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een collegelid is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming van het college betrokken</p>	<p>Raads- en collegeleden laten bij reizen uit hoofde van hun ambt geen derden meereizen ten laste van de gemeente, tenzij dat gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente ermee is gediend; zij leggen dit vooraf voor aan presidium resp. college; dit doen zij ook als er sprake is van meereizen op eigen kosten</p>	<p>Ook hier gekozen voor actieve formulering.</p>
	<p>Het anderszins meereizen van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming van het college betrokken</p>		<p>Onderscheid tussen meereizen partner en 'anderszins meereizen van derden' lijkt niet zinvol.</p>
<p>Het verlengen van een dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan, mits dit is gemeld in het fractievoorzittersoverleg. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het raadslid</p>	<p>Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming van het college. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het collegelid</p>	<p>Raads- en collegeleden verlengen reizen uit hoofde van hun ambt niet voor privédoeleinden, tenzij met toestemming vooraf van presidium resp. college</p>	<p>De bepaling dat de extra kosten voor eigen rekening zijn is een open deur.</p>
	<p>De in verband met de buitenlandse dienstreis gedane functionele uitgaven worden vergoed conform de geldende regelingen. Uitgaven worden vergoed voorzover zij functioneel worden geacht</p>		<p>De 'geldende regelingen' moeten volstaan. Hoeft hier niet naar verwezen te worden.</p>

Houding en gedrag algemeen		
	<p>Raads- en collegeleden leggen bij twijfel over de eigen handelwijze t.a.v. één van de voorgaande onderwerpen hun vragen voor aan de eigen fractie, de griffier resp. gemeentesecretaris en/of de burgemeester</p>	<p>In navolging van Amsterdam is ervoor gekozen om deze rubriek toe te voegen. Het is tenslotte een <i>gedrags</i>-code. Voor nadere toelichting zie het raadsvoorstel.</p>
	<p>Raads- en collegeleden leggen bij twijfel over de handelwijze van een ander t.a.v. één van de voorgaande onderwerpen hun vragen eerst voor aan de betrokkene, en als dat niet tot een oplossing leidt vervolgens aan de griffier resp. gemeentesecretaris en/of de burgemeester</p>	
	<p>Raads- en collegeleden betrekken eventuele twijfels bij de integriteit van anderen niet onverhoeds in het publieke debat en gaan hier niet mee naar de media</p>	
	<p>Raads- en collegeleden onthouden zich in hun vergaderingen van kwetsend, beledigend of anderszins onbetamelijk taalgebruik</p>	
	<p>Raads- en collegeleden zetten zich in voor goede persoonlijke verhoudingen; ze hanteren een omgangsstijl van 'hard op de inhoud, zacht op de relatie'</p>	

		Raads- en collegeleden spreken respectvol met en over elkaar, zowel binnen als buiten de politieke arena
		Raads- en collegeleden spreken in het openbaar niet diskwalificerend over medewerkers van de gemeente, en gaan ook anderszins respectvol met hen om
		Raads- en collegeleden stellen zich dienstbaar op ten opzichte van de gemeentelijke samenleving en hanteren een open en onbevagen politieke stijl, met oog voor en aansluiting bij gedachten en initiatieven vanuit de stad
Slotbepalingen	Slotbepalingen	
Deze gedragscode treedt in werking op 1 november 2004	Deze gedragscode treedt in werking op de derde dag na bekendmaking	Een dergelijke bepaling hoort thuis in handhaafbare reglementen etc., niet in een 'gentlemen's agreement'.
Deze gedragscode kan worden aangehaald onder de naam "Gedragscode voor raadsleden"	Deze gedragscode kan worden aangehaald onder de naam "Gedragscode voor collegeleden".	Titel staat voorop, moet voldoende zijn.